

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การใช้สถานฝึกงานอาชีพนอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลาย ในจังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นายถวิล เมืองเมฆ

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประสิทธิ์	มัลล้าพอง	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รัชณี	ศฤงคารมย์	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. เสริมศรี	ไชยศรี	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการใช้สถานฝึกงานอาชีพนอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษาวิธีดำเนินงานและปัญหาอุปสรรคการใช้สถานฝึกงานอาชีพ ตลอดจนปัญหาและเงื่อนไขของเจ้าของสถานฝึกงานอาชีพ ที่รับนักเรียนเข้าฝึกงานและผลการฝึกงานของนักเรียน โดยศึกษาจากครูผู้สอนวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 25 คน และเจ้าของสถานฝึกงานอาชีพที่รับนักเรียนเข้าฝึกงาน 60 แห่ง จำนวน 60 คน

การศึกษานี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามใช้สอบถามครูผู้สอนวิชาชีพ แบบสัมภาษณ์ใช้ เป็นแบบฟอร์มสัมภาษณ์เจ้าของสถานฝึกงานอาชีพที่รับนักเรียนเข้าฝึกงาน จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยวิธีหาค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย สรุปได้ดังนี้

มีการส่งนักเรียนไปฝึกงานในสถานฝึกงานอาชีพทุกประเภท คือ แหล่งวิทยาคาร สถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระ โดยมีการส่งนักเรียนไปฝึกงานในแหล่งวิทยาคารมากกว่าสถานฝึกงานอาชีพประเภทอื่น

การดำเนินงานการใช้สถานฝึกงานอาชีพ ค่าเนิมนการโดยวิธีที่ครูผู้สอน เป็นผู้ดำเนินการเองมากที่สุด ทั้งการสำรวจ การคัดเลือกและการติดต่อขอใช้สถานฝึกงานอาชีพ

การจัดส่งนักเรียนไปฝึกงานในแหล่งวิทยการดำเนินการโดยวิธีส่งนักเรียนไปฝึกงานทั้งชั้นพร้อมกันในสถานฝึกงานแห่งเดียวกันมากที่สุด ส่วนการจัดส่งนักเรียนไปฝึกงานในสถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระใช้วิธีแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แล้วแยกส่งไปฝึกงานในสถานฝึกงานหลายแห่งมากกว่าวิธีอื่น

การจัดเวลาและช่วงเวลาให้นักเรียนไปฝึกงานในสถานฝึกงานอาชีพทุกประเภทจัดโดยวิธีให้นักเรียนไปฝึกงานช่วงปิดภาคเรียนฤดูร้อนและจัดเป็นช่วงยาว ตลอดภาคเรียนมากที่สุด

การนิเทศติดตามผลนักเรียนที่ไปฝึกงานในแหล่งวิทยการ ใช้วิธีนิเทศติดตามผลสัปดาห์ละ 1 ครั้งมากที่สุด ส่วนการนิเทศติดตามผลนักเรียนที่ไปฝึกงานในสถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระ ใช้วิธีนิเทศติดตามผลทุกครั้งที่นักเรียนไปฝึกงานมากกว่าวิธีอื่น

การประเมินผลการฝึกงานของนักเรียนที่ไปฝึกงานในแหล่งวิทยการ ประเมินโดยผู้ให้การศึกษาและฝึกงานของแหล่งวิทยการมากกว่าผู้อื่น แต่การประเมินผลการฝึกงานของนักเรียนที่ไปฝึกงานในสถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระ ประเมินโดยครูผู้ควบคุมการฝึกงานของนักเรียนร่วมกับผู้ให้การฝึกงานของสถานฝึกงานอาชีพมากที่สุด

การประกาศเกียรติคุณ ให้เกียรติ และแสดงความขอบคุณสถานฝึกงานอาชีพที่รับนักเรียนเข้าฝึกงาน ดำเนินการโดยวิธีทำหนังสือขอบคุณสถานฝึกงานอย่างเป็นทางการ ประจำสัปดาห์หรือประกาศเกียรติคุณแก่สถานฝึกงาน ประกาศสถานฝึกงานเป็นสถานฝึกงานอาชีพประจำโรงเรียน และมอบของที่ระลึกแก่เจ้าของสถานฝึกงานอาชีพ

ปัญหาการใช้สถานฝึกงานอาชีพ ครูผู้สอนวิชาชีพเห็นว่า การที่โรงเรียนไม่ได้
เสนอให้จังหวัดประกาศสถานฝึกงานอาชีพในท้องถิ่น เป็นสถานฝึกงานอาชีพของนักเรียน
ประจำจังหวัด เป็นปัญหาที่อยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับปัญหาอื่นที่ครูผู้สอนเห็นว่า เป็น
ปัญหาที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ จังหวัดไม่ได้อำนาจประกาศสถานฝึกงานอาชีพในท้องถิ่น เป็น
สถานฝึกงานอาชีพของนักเรียนประจำจังหวัด หน่วยงานนิเทศก์เขต กลุ่มโรงเรียน
และจังหวัดไม่ได้ทำงานประสานกัน เพื่อส่งเสริมให้โรงเรียนใช้สถานฝึกงานอาชีพนอก
โรงเรียน ไม่มีการเผยแพร่ข่าวสารและประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการใช้สถานฝึกงานอาชีพ
ให้แก่ครู ผู้ปกครอง นักเรียนและเจ้าของสถานฝึกงานอาชีพ ไม่มีกฎหมายที่เอื้ออำนวย
หรือบังคับให้สถานฝึกงานอาชีพรับนักเรียนเข้าฝึกงาน โรงเรียนไม่จัดสรรงบประมาณ
สำหรับ เป็นค่าใช้จ่ายในการไปนิเทศติดตามผลของครู โรงเรียนขาดการส่งเสริมให้
เกิดขวัญและกำลังใจแก่ครูที่ทำงานเกี่ยวกับการส่งนักเรียนไปฝึกงานอาชีพ และโรงเรียน
ขาดการประชาสัมพันธ์ให้ครู ผู้ปกครองนักเรียนและเจ้าของสถานฝึกงานทราบถึงความ
สำคัญและจุดประสงค์ของการฝึกงาน

เจ้าของสถานฝึกงานอาชีพส่วนใหญ่มีปัญหาการรับนักเรียนเข้าฝึกงานได้จำนวน
จำกัดเท่านั้น และต้องการให้มีการลดหย่อนภาษีหรือให้สิทธิประโยชน์แก่สถานฝึกงานอาชีพ
ที่รับนักเรียนเข้าฝึกงาน รวมทั้งต้องการให้โรงเรียนสอนความรู้พื้นฐานภาคทฤษฎีให้แก่
นักเรียนก่อนส่งนักเรียนไปฝึกงาน

ผลการฝึกงานของนักเรียนที่ครูผู้สอนวิชาชีพเห็นว่าอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผล
การฝึกงานในด้านนักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ นักเรียนมองเห็นช่องทางในการประกอบ
อาชีพ นักเรียนมีความสนใจในวิชาชีพที่เรียน นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี
นักเรียนมีความรู้และทักษะในวิชาชีพที่เรียน การสร้างความร่วมมือด้านศึกษาระหว่าง
โรงเรียนกับชุมชน การสร้างทัศนคติที่ดีแก่ผู้ปกครองในการเรียนวิชาชีพของนักเรียน
และการทำให้การเรียนการสอนวิชาชีพบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

Thesis Title The Use of off-school Vocational Training Sources
 at the Upper Secondary school Level in
 Chiang Mai

Author Mr.Tawin Muangmake

M.Ed. Curriculum and Instruction

Examining Committee :

Assist.Prof.Prasit	Malumpong	Chairman
Assist.Prof.Ratchanee	Trisanarom	Member
Assoc.Prof.Dr.Sirasree	Chaisorn	Member

Abstract

This research concerns the use of off-school vocational training sources at the upper school level in Chiang Mai. It aims at the study of procedures, obstacles and results in the employment of the off-school training sources as well as the problems and constraints voiced by the owners of the training sources. Twenty five vocational teachers in Chiang Mai upper secondary schools under the supervision of the Department of General Education and sixty owners of sixty vocational training sources made up the subjects of this study.

In this study questionnaires and interview forms were employed. The questionnaires were for the vocational teachers to fill and the interview forms were used with the owners of the training sources.

The data were then analyzed using percentage and means. The results can be concluded as follows :

Students were sent to all types of vocational training sources, namely, vocational training institutes, large-scale privately owned enterprises, and home-managed enterprises. However, they were sent to practice working in vocational training institutes more often than to other kinds of training sources.

The procedures of the employment of off-school training sources were carried out most often by the teachers who surveyed, selected and contacted vocational training sources for off-school training.

The most common practice in allocating students to vocational training institutes was sending the whole class of the students to the same training sources. For practicum in privately owned enterprises, students were divided into small groups and each group was sent to separate training sources.

More frequently, students were assigned to training sources during the summer vacation and the assignment lasted for a period of a semester. This was the most common practice in assigning students to all types of vocational training sources.

The students working in vocational training institutes were supervised mostly once a week. The supervision of the students working in privately owned enterprises was done every time the students were sent to work.

The evaluation of the students working in the vocational training institutes was conducted by the staff of those sources more than by others. However, students working in both large-scale privately owned enterprises and home-managed enterprises, were evaluated most frequently by the supervisory teachers and the staff of the training enterprises.

The schools expressed the recognition of the off-school vocational sources through sending out official thank-you letters, announcing their gratitude, declaring such vocational sources and bestowing gifts to the owners of the vocational sources.

The most serious problem in the employment of the vocational training sources, thought by vocational teachers, was that the schools didn't propose to the provincial governmental office to declare the vocational sources as the schools' official training sources. Other serious problems were the regional supervisory unit, the office of secondary school clusters, and the provincial governmental office didn't co-operate to promote the use of off-school vocational training sources ; the provincial government didn't declare the vocational sources as the schools' official vocational training sources ; giving information about the use of off-school vocational training sources to teachers, students' parents and the owners of the training sources was not practical ; there was no vocational training act ; the supervisory teachers did not get financial support in supervising and teachers responsible in allocating students were not encouraged

by the schools ; the schools didn't give information of the advantages and objectives of off-school training to all involved.

Most of the owners of the private training sources could only take a limited amount of students to work in their training sources. They also wanted the government to reduce taxes for their enterprises. Besides, they would like the schools to teach some fundamental knowledge before sending them to work.

The results of students' off-school training, thought by vocational teachers, high on the following aspects : students having good attitude and interest in the vocational subject, getting some ideas to further their careers, working with other people more cooperatively, having good knowledge and skills in the subject they had learned ; educational co-operation between schools and local people was constructed ; students' parents had good attitude to students' vocational programs ; and the objectives of vocational curriculum were attained.